

**IN THE COURT OF ADD. CHIEF METROPOLITAN MAGI. COURT NO. 1
AT. AHMEDABAD
CRIMINAL CASE NO. 10574-2023**

order below Exh. 1

- (૧) પોલીસ દ્વારા દાખલ ચાર્જશીટ અને કેસપેપર્સ વંચાણે લીધા. સદરહુ કેસમાં ત.ક.અધિ.શ્રીએ તપાસના અંતે આરોપી સામે ગુજરાત પોલીસ એક્ટની કલમ-૧૩૫(૧) મુજબનું ચાર્જશીટ કરેલ છે
- (૨) આ કામે ગુજરાત પોલીસ એક્ટ અસ્તિત્વમાં આવેલ તે પહેલા બોમ્બે પોલિસ એક્ટ અમલામાં હતો હવે આ કામે ગુજરાત પોલિસ એક્ટની કલમ-૬૨ વંચાણે લેતા કોઈ વ્યક્તિ તે વિસ્તાર છોડી જાય નહીં અથવા તેને હાંકી મુક્યા પછી પ્રવેશ કરે તે પ્રસંગે કામ કરવાની જોગવાઈ વંચાણે લેતાં પોલિસ વગર વોરંટે તે વ્યક્તિની ઘરપકડ કરી શકે તે જરીતે કલમ-૭૨ મુજબ પોલીસને તેમાં જણાવેલ પ્રસંગે વગર વોરંટે ઘરપકડ કરવાની સત્તા રહેલ છે અને કલમ-૭૯ મુજબ તેમની હાજરીમાં કલમ-૩૯ કે ૪૦ કે ૧૧૭ કે ૧૩૧ ના પેટે ખંડ(૧)(૪) કે ૧૩૫ ના ખંડ(૧) મુજબનો ગુનો બનતો હોય ત્યારે તે અટકાવવાના ભાગરૂપે ઘરપકડ કરી શકે. હવે ગુજરાત પોલિસ એક્ટની જોગવાઈઓ ધ્યાને લેતાં ઉપરોક્ત ગુનાઓ કોમ્પ્રીઝેબલ છે કે નોનબેઈલબલ છે તે મતલબની ઉપરોક્ત કિસ્સાઓમાં ઘરપકડ કરાવેલ વ્યક્તિ અંગેના ટ્રાયલ અંગે કોઈ જોગવાઈ ગુજરાત પોલિસ એક્ટમાં કરેલ નથી. વધુમાં આ કામે ગુજરાત પોલિસ એક્ટની કલમ-૯૦-(ક) કે જ્યારે કોઈ ઢોરને રસ્તામાં ભટકવા દે કે ખાનગી કે સાર્વજનિક મિલકતમાં તેને અપ્રવેશ કરાવે તે અંગેના ગુનાની શિક્ષાની જોગવાઈ જોતાં તે પોલિસ અધિકારનો ગુનો છે. તેજ રીતે કલમ-૧૧૮ ઢોર વગેરેને પુરી ન રાખે તે અંગેની જોગવાઈ રહેલ છે જે કલમ-(૧-ગ) મુજબ તે પણ પોલિસ અધિકારનો ગુનો ગણાશે. જ્યારે કલમ-૧૪૩(ખ) ભયજનક પ્રયોગ કરવા અંગે છે તે પણ પોલિસ અધિકારનો ગુનો છે. આમ ઉપરોક્ત ત્રણ ગુનાઓ કોમ્પ્રીઝેબલ એટલે કે પોલિસ અધિકારના છે જ્યારે બાકીના ગુનાઓ અંગે કોઈ સ્પષ્ટતા નથી.
- (૩) આમ જ્યારે હવે ગુજરાત પોલિસ એક્ટમાં હવે કોઈ જોગવાઈ ન હોય ત્યારે ક્રિ.પો.કોડની કલમ-૪ માં જણાવ્યા પ્રમાણેની જોગવાઈઓ લાગુ પડે. હવે જ્યારે ક્રિ.પો.કોડની જોગવાઈ લાગુ પડે હવે જ્યારે ક્રિ.પો.કોડની જોગવાઈઓ લાગુ પડતી હોય ત્યારે આ ગુનો બેલભેબલ છે કે નોન બેઈલભેબલ છે? અગર તો કોમ્પ્રીઝેબલ છે કે નોન કોમ્પ્રીઝેબલ છે તે અંગે બે પરિશિષ્ટ આપેલ છે જેમાં પ્રથમ પરિશિષ્ટ તે આઈપીસીના લગતા ગુનાઓ અંગે છે જ્યારે પરિશિષ્ટ બે (૨) તે અન્ય કાયદાઓને લગતી કોઈ સ્પેશીફિક જોગવાઈ ન હોય ત્યારે તે લાગુ પડે. હવે આ કામે પુનરાવર્તનના દોષ સાથે જણાવવાનું કે ઉપરોક્ત ગુના અંગે કોઈ ગુજરાત પોલિસ એક્ટમાં જોગવાઈ નથી ત્યારે ક્રિ.પો.કોડની જોગવાઈઓ લાગુ પડે ત્યારે પરિશિષ્ટ -૨ હાલના કેસમાં લાગુ પડે ત્યારે પરિશિષ્ટ -૨ ની આઈટમનં. ૩ વંચાણે લેતાં તે નીચે મુજબ છે.

ગુનો	પોલિસ અધિકારનો કે પોલિસ	જામીની કે બિન જામીની	કઈ કોર્ટથી ઈન્સાફી કાર્યવાહી કરી શકાય.
------	----------------------------	-------------------------	---

	અધિકાર બહારનો		
૩ વર્ષથી મુદતની કેદની, અથવા માત્ર દંડની શિક્ષાને પાત્ર ગુનો હોયતો	પોલિસ અધિકાર બહારનો	જામીની	કોઈપણ મેજિસ્ટ્રેટ

(૪) આમ હવે , ઉપરોક્ત ગુનો છે તે ગુજરાત પોલિસ એક્ટની કલમ-૧૩૫(૧)નો છે જે ગુનાની સજાની જોગવાઈ મુજબ ૧ વર્ષ સુધીની રહેલ છે તે બરાબર છે. પરંતુ ઉપરોક્ત ગુનો હવે શીડ્યુલ ૨ વંચાણે લેતાં, જામીન છે તેમજ પોલિસ અધિકાર બહારનો(નોન કોન્સીડરેબલ) છે હવે આ કામે પોલિસને સંજોગ મુજબ અટક કરવાની સત્તા હોઈ તેથી કરીને તે ગુનો કોન્સીડરેબલ બની જાય નહીં તેમ હું માનું છું.ત્યારે હવે ફરીવાર ફિ.પો.કોડની કલમ-૧૫૫(૨) આ કેસમાં લાગુ પડે. હવે ફિ.પો.કોડની કલમ-૧૫૫(૨) મુજબ નોન કોન્સીડરેબલ ગુનાઓમાં પોલિસ અદાલતની પુર્વ પરવાનગી વગર તપાસ કરી શકે નહીં. હવે મારી સમક્ષના હાથપરના કેસમાં આ કામે પોલિસે તપાસ કરવા માટે પરવાનગી માંગેલ હોય અને તે પરવાનગી મળ્યા બાદ તપાસ કરીને ત્યારબાદ ચાર્જશીટ કરેલાનું રેકર્ડ પર નથી ત્યારે પોલિસ દ્વારા કરવામાં આવેલ સમગ્ર કાર્યવાહી મુળથી જ વ્યર્થ ગણાય એટલે કે ab initio void ગણાય. વધુમાં ૧૯૮૮ સીઆરએલજે પેજન.૧૨૪૪ (નામ.ગુજરાત હાઈકોર્ટ) રામજી ભીખા કોળી વિ. સ્ટેટ ઓફ ગુજરાતના ચુકાદામાં ઠરાવ્યા પ્રમાણે લેખિત ફરિયાદ હોવી જોઈએ જો ન હોયતો ફિ.પો.કોડની કલમ-૧૮૫ નો બાદ નડે જે કેસમાં ફરિયાદપક્ષને નવી રીતે કાર્યવાહી કરી શકશે તેવું ઠરાવેલ છે.

આમ હવે, સદર કેસમાં પોલિસે જે અદાલતની પરવાનગી મેળવ્યા સિવાય નોન કોન્સીડરેબલ ગુનામાં ચાર્જશીટ કરેલ છે તે ગુનામાં આ અદાલત કોન્સીડરેબલ લઈ તે આધારે આરોપી સામે તે ચાર્જશીટ આધારે આરોપી સામે કાર્યવાહી કરી શકાય નહીં. જેથી ચાર્જશીટને દફતરે કરવાનો હુકમ કરવામા આવે છે.પરંતુ કાયદા મુજબ પોલિસ અલગથી કાર્યવાહી થવા પાત્ર હોય તો તે કરી શકશે તેવી આ તબક્કે સ્પષ્ટતા કરવામાં આવે છે. આ કામે મુદ્દામાલ પોલિસ કાયદા મુજબ પ્રક્રિયા કરી મેળવી/નાશ થવાનો કે કાયમી હુકમ અદાલતની પરવાનગી મેળવી કરી શકશે.

હુકમ આજ રોજ તા. 11/02/2023 ના રોજ સ્પેશીયલ સીટીંગમાં વાંચી, સંભળાવી જાહેર કર્યો.

તા.૧૧/૦૨/૨૦૨૩
સ્પે.સીટીંગ,અમદાવાદ.

(શ્રી બી.પી મહીડા)
કોડ નં.-૦૧૧૨૨
એડિ.ચીફ મેટ્રોપોલિટન મેજીસ્ટ્રેટ,
કોર્ટ નં.૧, અમદાવાદ.